

Historien om Bakkelunden

Af Edvin Larsen

Så er vi på den tid af året, hvor Bakkelunden igen har lagt plæne til Borger- og Erhvervsforeningens årlige fugleskydning. Dette skete første gang i 1950. Gennem 61 år er der hvert år blevet afholdt fugleskydning her. Da Kværndrup-ugen for første gang så dagens lys i 2009, blev den indledt med en friluftsgudstjeneste i Bakkelunden. Siden har friluftsgudstjenesten i denne lille oase midt i Kværndrup by været en tradition.

Udskiftning

Kværndrups udskiftning fandt sted i 1801. I forbindelse med udskiftningen blev flere gårde flyttet ud fra byen, hvilket betød, at der blev brug for grus til byggeri. Da kirkebanken og Stejlebjerg bedre kendt som "Svenskerhøjen" er en del af en ås, som rummer store mængder grus, blev kirkebanken udlagt som fælles grusgrav for sognet. Hen imod slutningen af 1800-tallet var grusgraven tømt for grus og blev nu anvendt til offentlig losseplads.

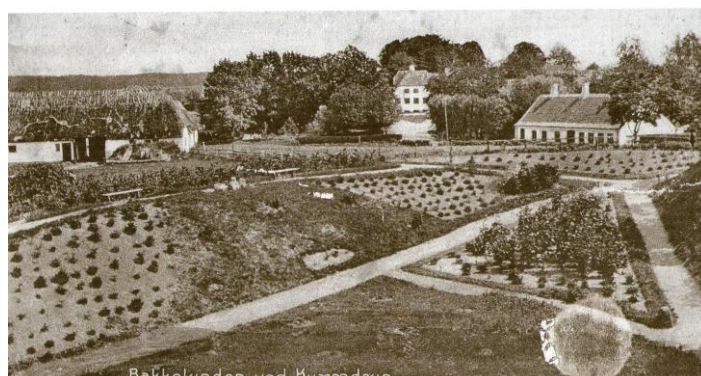
Tanken om et lystanlæg

I sidste halvdel af 1800-tallet var det blevet almindeligt, at enhver købstad med respekt for sig selv, fik et lyst- og parkanlæg. Det tog i den samme periode stationsbyerne eller, som jeg foretrækker at kalde dem, de nye byer ved lære af. Kværndrup havde sin største vækstperiode såvel i bebyggelse som i befolkningstal i perioden fra 1900-1920. Derfor var det også nærliggende, at Kværndrup skulle have et lystanlæg. I sommeren 1904 indkaldte en række ildsjæle med førstelærer Jens J. Fausing i spidsen sognets beboere til møde på Kværndrup Skole. Da deltagerne fandt ideen om et lystanlæg god, blev der nedsat et udvalg med Fausing som formand. Udvalget havde til formål "At arbejde for, at en fælles grusgrav på kirkebanken blev omdannet til lystanlæg". Udvalgets første opgave var at få sognerådet med på ideen. Dette voldte ikke problemer, hvorfor arbejdet hurtigt kunne gå i gang.

Udvalget opfordrede herefter sognets beboere til uden vederlag at hjælpe til med etablering af lystanlægget. Stor var opbakningen. Efter omkring 175 arbejdsdage havde sognets beboere under ledelse af husmand Peder Kehler, Gultved forvandlet grusgraven fra losseplads til lystanlæg. I løbet af foråret 1905 blev området beplantet med 1700-1800 træer skænket af Julius greve Ahlefeldt-Laurvig-Bille, Egeskov. I dag ses flere af disse store bøgetræer som randbeplantning omkring Bakkelunden. Men der var også udgifter til hegn, indgangsportal, lysthuse og flagstang. Et spillegilde i Forsamlingshuset samt en række gaver fra sognets beboere gav omkring 400 kr., som rakte til ovennævnte udgifter.

Indvielse af Bakkelunden

9. juli 1905 blev lystanlægget indviet og fik navnet Bakkelunden. Udvalget blev herefter nedlagt, og i stedet dannedes foreningen Bakkelunden. Det var nærmest en selvfølge, at foreningens første formand blev initiativtageren førstelærer Jens J. Fausing.

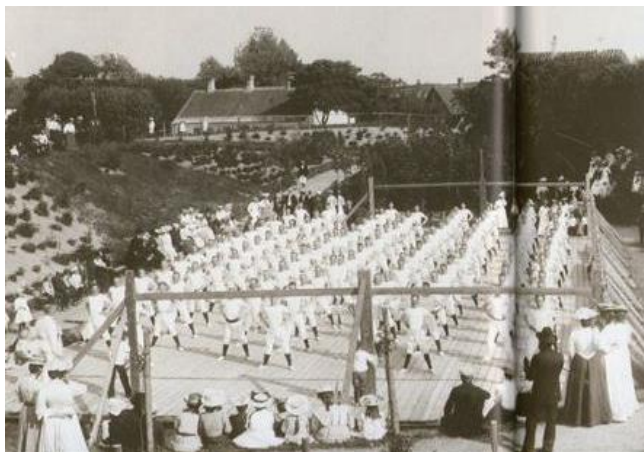

Bakkelundens formænd

Formændene har igennem alle årene været beboere i Kværndrup by. Fausing blev i 1913 efterfulgt af gårdmand Knud Hansen. I 1917 blev formandshvervet overtaget af ølhandler A. Bendixen, som i 1919 blev afløst af gårdmand Christian Pedersen. Christian Pedersen afløstes i 1922 af gårdmand Mogens Pedersen, som blev på posten i to år. Hans efterfølger i 1924 var gårdejer Jørgen Buch, som i 1940 overlod roret til savværksejer Hans Henning Hansen. I 1943 valgtes karetmager Thorvald Hansen som ny formand og fungerede som sådan frem til foreningens nedlæggelse i 1945.

Bakkelundens anvendelse før i tiden

Lystanlægget blev fra starten flittigt brugt af sognets mange foreninger. Kværndrup Skytte- og Gymnastikforening arrangerede opvisninger, Kværndrup Sangforening, som var stiftet samme år som gymnastikforeningen i 1866, benyttede Bakkelunden til de fleste af foreningens fester. Foreningens 70 års jubilæum i 1936 blev afholdt i Bakkelunden. Samtidig med Bakkelundens etablering så en ny forening dagens lys i Kværndrup. Det var Kværndrup Sogns Ungdomsforening, som blev dannet ud fra skytte- og gymnastikforeningen, der ikke længere så sig i stand til at tage sig af det folkelige oplysningsarbejde pga. arbejdet med gymnastikken. Mange af ungdomsforeningens ca. 20 årlige møder blev i sommerhalvåret afholdt i Bakkelunden.

Gymnastikopvisning i Bakkelunden 1907 (Foto: Lokalhistorisk Arkiv)

Bakkelunden var et lystanlæg, som sognets beboere satte stor pris på. Og helt frem til begyndelsen af 1930'erne blev "søndagsudflugten" med medbragt madkurve og kaffe henlagt til dette anlægs borde og plæner. Herefter aftog brugen.

H.C. Frydendahl skriver i Kværndrup Sogn (1943), at skolens elever på Fausings fødselsdag den 10. juli blev inviteret i Bakkelunden til "de lange Chokoladeborde", som ventede dem der. Det var heller ikke ualmindeligt, at enkelte af skolens undervisningstimer på varme skoledage blev henlagt til denne grønne plet midt i Kværndrup by. En tradition som er fortsat helt frem i vor tid.

Nye tider

I 1945 fik Kværndrup sin Borgerforening. Man havde forsøgt sig allerede i 1912, men efter fem år gik foreningen ind. Bestyrelsen for foreningen Bakkelunden fandt det i 1945 passende at nedlægge foreningen og overdrage lystanlægget til den nystartede Borgerforening, og siden 1945 har denne forening haft hovedansvaret for Bakkelunden i samarbejde med diverse sogneråd og kommunalbestyrelser.

Borgerforeningen tog i 1950 fugleskydning på programmet. Helt naturligt blev denne aktivitet henlagt til Bakkelunden. Gennem årene har mange "fugle" måttet lade livet her denne ene dag om året. Fugleskydningen i Bakkelunden var en dag for hele familien. Gennem en årrække var det også ved fugleskydningen, at Borgerforeningen afslørede "Årets Kværndrupper". Dette skete første gang i 1983.

Mange af sangforeningens aktiviteter, som havde med musik at gøre, var gennem årene blevet henlagt til Bakkelunden. Det fik Borgerforeningen til i begyndelsen af 1990'erne at søge Egeskov Markedsforening om støtte til opførelse af en musikpavillon i Bakkelunden. Musikpavillonen blev indviet den 30. maj 1992 under stor festivitas. Rammerne var nu bragt i orden, desværre har tiden ikke været til, at musikarrangementer som i sangforeningens dage, har kunnet gennemføres.

Kværndrup Skoles kor ved indvielsen den 30. maj 1992 (Foto: Edvin Larsen)

Af andre tiltag fik Borger- og Erhvervsforeningen i 2010 etableret en ny permanent toiletbygning samt en ny pergola udført af frivillig arbejdskraft.

Men Bakkelunden er meget andet end fugleskydning og friluftsgudstjeneste. Den har gennem årene været anvendt til 1. majmøder og grundlovmøder, og medens Kværndrup Skole endnu var en overbygningsskole med 9. og 10. klasse, har afgangseleverne gennem flere år afholdt festen den sidste skoledag i denne lokalitet. Som noget af det sidste (jf. dette blad nr. 2 dec. 2010) lægger Bakkelunden også græs til det daglige hundetræf, hvor lokale borgere sætter hinanden i stævne i de tidlige morgentimer.

Fausing – Bakkelundens skaber

I Bakkelunden står en mindesten for dens skaber. Stenen er oprindelig den gravsten, som stod på Jens J. Fausings gravsted på Kværndrup Kirkegård. Stenen blev i 1967 placeret i Bakkelunden.

Mindesten over Fausing (Foto: Edvin Larsen)